

HØGSKOLEN
I STAVANGER

DET TEKNISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET

EKSAMEN I: MPT110 Kaotiske dynamiske systemer **DATO:** 13. desember 2004

TID FOR EKSAMEN: Kl. 09-13 (4 timer)

TILLATTE HJELPEMIDDEL: Kalkulator
Rottmann eller en annen valgfri standard formelsamling
Devaneys lærebok

OPPGAVESETTET BESTÅR AV 4 OPPGAVER PÅ 2 SIDER INKL. DENNE FORSIDEN

MERKNADER: Alle spørsmålene skal besvares.
Hver av de 4 oppgavene teller like mye.

OPPGITT:

$$\sum_{i=0}^{\infty} a^i = \frac{1}{1-a}$$

Oppgave 1

Funksjonen $F_{\sigma} : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ er gitt ved $F_{\sigma}(x) = -\sigma x - x^3$, med $\sigma \in \mathbf{R}$ en parameter. Anta kjent at det skjer en bifurkasjon ved $\sigma = 1$, hvor en syklus med primærperiode 2 og de to periodiske punktene $q_{\pm} = \pm\sqrt{-\sigma + 1}$ oppstår.

- Er 2-syklusen tiltrekkende, nøytral eller frastøtende? (Begrunn svaret ved regning.)
- Tegn en kvalitativ skisse av $F_{\sigma}(x)$ for en σ -verdi i området $0 < \sigma < 1$. Hvor mange fikspunkter er det? Hvor mange fikspunkter ville det istedet vært hvis $\sigma < -1$?
- Finn Schwarz' deriverte $SF_{\sigma}(x)$ for funksjonen.
- For tilfellet $\sigma > 0$: Hva er sammenhengen mellom resultatet fra punkt c) og kurveformen du fant under punkt b)?

(Vend)

Oppgave 2

Betrakt de to avbildningene $Q_c : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ og $F_\lambda : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, gitt ved $Q_c(x) = x^2 + c$ (kvadratisk) og $F_\lambda(x) = \lambda x(1-x)$ (logistisk). Anta kjent at det finnes en samstilthet mellom dem med formen $L(x) = ax + b$, med $a, b \in \mathbf{R}$.

- a) Sett inn i den generelle samstilthetsrelasjonen

$$L \circ F_\lambda(x) = Q_c \circ L(x)$$

- b) Finn et ligningssystem for a og b ut fra koeffisientene for hver potens av z . Løs det.
c) Finn deretter korrespondansen $c = c(\lambda)$. Hvilke c -verdier tilsvarer henholdsvis $\lambda = 1$ og $\lambda = 4$?
d) Tegn samstilthetsdiagram.

Oppgave 3

- a) Beregn summen av lengdene av alle intervallene som blir fjernet fra intervallet $[0,1]$ ved konstruksjonen av Cantors midtre-*sjudels*-sett.

- b) Beregn avstanden mellom sekvensene $s = (\overline{1101})$ og $t = (\overline{01})$ i sekvensrommet på 2 symboler.

Oppgave 4

Den komplekse logistiske avbildningen $F_\lambda : \mathbf{C} \rightarrow \mathbf{C}$ er gitt ved $F_\lambda(z) = \lambda z(1 - z)$, med $\lambda, z \in \mathbf{C}$.

- a) Finn alle fikspunktene for F_λ .
b) Finn alle verdiene av parameteren λ som gir et tiltrekkende fikspunkt. Angi dem på en skisse i det komplekse λ -planet.

Betrakt deretter avbildningens slektning $G_\kappa : \mathbf{C} \rightarrow \mathbf{C}$, $G_\kappa(z) = \kappa z(1 - z^2)$, $\kappa \in \mathbf{C}$.

- c) Vis at z -verdiene

$$q_\pm(\kappa) = \pm \sqrt{\frac{\kappa + 1}{\kappa}}$$

ligger på en syklus med periode 2 for G_κ , forutsatt $\kappa \neq 0$ og $\kappa \neq -1$.¹

---

¹